

ความสูญเสียจากการลงทุนทางการศึกษาของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่พื้นสถานภาพระหว่างปีการศึกษา 2536-2539

ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในส่วนภูมิภาคของประเทศไทย โดยก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ.2507 จนถึงปัจจุบันอายุได้ 33 ปี และได้ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมเป็นจำนวนหลายหมื่นคน ขณะนี้ได้มีคณะที่เปิดทำการสอนจำนวน 16 คณะ ซึ่งประกอบไปด้วย คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะบริหารธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะสัตวแพทยศาสตร์ นักศึกษาที่สอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ มิใช่ว่าทุกคนจะต้องสำเร็จการศึกษาทั้งหมด มีนักศึกษาจำนวนไม่น้อยในแต่ละปีที่ต้องพ้นสถานภาพก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ซึ่งสาเหตุของการพ้นสถานภาพของนักศึกษา ดังกล่าวนั้นได้แก่ สาเหตุจากการลาออก การขาดการติดต่อกับทางมหาวิทยาลัย การที่ผลการศึกษาดำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และด้วยสาเหตุอื่น ๆ เช่น การตาย และการขึ้นทะเบียนเป็น 2 เท่าของหลักสูตรยังไม่สำเร็จ ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายที่นักศึกษาเหล่านี้ไม่มีโอกาสที่จะได้ศึกษาจนครบหลักสูตรสาขาวิชา แต่ต้องมีอันมาพ้นสถานภาพก่อนกำหนด ไม่ว่าจะพ้นสถานภาพด้วยสาเหตุใดก็ตามสิ่งต่าง ๆ

เหล่านี้เป็นความสูญเสียอย่างมหาศาล ไม่ว่าจะเป็นการสูญเสียเวลา สูญเสียเงินทองค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องจ่ายไปในขณะที่เป็นนักศึกษา ความสูญเสียที่รัฐต้องจ่ายไปเพื่อการศึกษาในรูปของงบประมาณค่าใช้จ่าย และความสูญเสียทางด้านสภาพจิตใจและความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาที่ต้องพ้นสถานภาพด้วยสาเหตุบางประการ รวมไปถึงความสูญเสียทางด้านสภาพจิตใจและความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับพ่อแม่และญาติพี่น้องของนักศึกษาเองที่พ้นสถานภาพด้วยสาเหตุบางประการ ในการศึกษาครั้งนี้ต้องการที่จะชี้ให้เห็นถึงความสูญเสียที่เกิดขึ้นทั้งที่อยู่ในรูปของงบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐ ในรูปของค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องจ่ายในระหว่างที่เป็นนักศึกษา และความสูญเสียที่อยู่ในรูปของค่าเสียโอกาส (opportunity cost) ของนักศึกษาทั้งหมดที่ต้องพ้นสถานภาพในแต่ละปี ระหว่างปีการศึกษา 2536 - 2539

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงความสูญเสียที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ต้องจ่ายไปให้กับนักศึกษาที่พ้นสถานภาพในแต่ละปี
2. เพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีที่นักศึกษาต้องจ่ายไปในระหว่างที่เป็นนักศึกษาของนักศึกษาที่พ้นสถานภาพในแต่ละปี

3. เพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงค่าเสียโอกาส (opportunity cost) ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการพัฒนาสภาพในแต่ละปี

4. เพื่อที่จะชี้ให้เห็นถึงความสูญเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นเนื่องจากนักศึกษาต้องพัฒนาสภาพในแต่ละปี

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาความสูญเสียที่เกิดขึ้นทั้งที่อยู่ในรูปของงบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐ ในรูปของค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องจ่ายในระหว่างที่เป็นนักศึกษา และความสูญเสียที่อยู่ในรูปของค่าเสียโอกาส ของนักศึกษาทั้งหมดที่ต้องพัฒนาสภาพในแต่ละปีครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะนักศึกษาที่พัฒนาสภาพระดับปริญญาตรีครอบคลุม 16 คณะที่ทำการเปิดสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระหว่างปีการศึกษา 2536 - 2539

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ที่ได้จากการรวบรวมจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่พัฒนาสภาพด้วยสาเหตุต่าง ๆ ประจำปีการศึกษา 2536 - 2539 จากฝ่ายทะเบียนการศึกษา สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลค่าใช้จ่ายต่อหลักสูตรสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีงบประมาณ 2535 - 2537 จากรายงานการวิจัยของงานวิเคราะห์แผนและประเมินผล กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลอัตราเงินเพื่อตั้งแต่ปี 2536 - 2539 จากการสรุปภาวะเศรษฐกิจของฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้จะแยกพิจารณาความสูญเสียเนื่องจากนักศึกษาพัฒนาสภาพในแต่ละปีออกเป็น 4 ประเด็น กล่าวคือ

1. ความสูญเสียที่อยู่ในรูปค่าใช้จ่ายที่เป็นงบดำเนินการ และงบลงทุนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำหรับนักศึกษาที่พัฒนาสภาพทั้งหมดในแต่ละปี ซึ่งความสูญเสียดังกล่าวสามารถหาได้ดังนี้

$$O_{it} = N_{it} \cdot AO_{it} \quad \dots\dots\dots (1)$$

โดยที่

O_{it} = งบดำเนินการทั้งหมดสำหรับนักศึกษาที่พัฒนาสภาพของคณะที่ i ในปี t (บาท/ปี)

N_{it} = จำนวนนักศึกษาที่พัฒนาสภาพของคณะที่ i ในปี t (คน)

AO_{it} = งบดำเนินการเฉลี่ยต่อหัวนักศึกษาของคณะที่ i ในปี t (บาท/ราย)

i = 1, 2, 3, ..., 16

t = 2536, 2537, 2538 และ 2539

$$I_{it} = N_{it} \cdot AL_{it} \quad \dots\dots\dots (2)$$

โดยที่

I_{it} = งบลงทุนทั้งหมดสำหรับนักศึกษาที่พัฒนาสภาพของคณะที่ i ในปี t (บาท/ปี)

N_{it} = จำนวนนักศึกษาที่พัฒนาสภาพของคณะที่ i ในปี t (คน)

AL_{it} = งบลงทุนเฉลี่ยต่อหัวนักศึกษาของคณะที่ i ในปี t (บาท/ราย)

$$B_t = \sum_{i=1}^{16} O_{it} + \sum_{i=1}^{16} I_{it} \quad \dots\dots\dots (3)$$

โดยที่

B_t = ความสูญเสียที่อยู่ในรูปงบ
ดำเนินการ และงบลงทุนของ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่สำหรับ
นักศึกษาที่พ้นสถานภาพ ในปี t
(บาท/ปี)

O_{it} = งบดำเนินการทั้งหมดสำหรับนัก
ศึกษาที่พ้นสถานภาพของคณะที่ i
ในปี t (บาท/ปี)

I_{it} = งบลงทุนทั้งหมดสำหรับนักศึกษา
ที่พ้นสถานภาพของคณะที่ i
ในปี t (บาท/ปี)

2. ความสูญเสียที่อยู่ในรูปของค่าใช้จ่ายทั้ง
หมดต่อปีของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่พ้น
สถานภาพระหว่างที่เป็นนักศึกษา ซึ่งสามารถหาได้
จาก

$$E_t = \sum_{i=1}^{16} N_{it} \cdot S_{it} \dots\dots\dots(4)$$

โดยที่

E_t = ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปีของนัก
ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่พ้น
สถานภาพในปี t (บาท/ปี)

N_{it} = จำนวนนักศึกษาที่พ้นสถานภาพ
ของคณะที่ i ในปี t (คน)

S_{it} = ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีของนักศึกษา
คณะที่ i ในปี t (คน)

3. ความสูญเสียที่อยู่ในรูปค่าเสียโอกาสทั้ง
หมดของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ต้องพ้น
สถานภาพในแต่ละปี ซึ่งสามารถหาได้จาก

$$OC_t = \sum_{i=1}^{16} N_{it} \cdot Y_{it} \dots\dots\dots(5)$$

โดยที่

OC_t = ค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นทั้งหมด
สำหรับนักศึกษาที่ต้องพ้นสถาน
ภาพในปี t (บาท/ปี)

N_{it} = จำนวนนักศึกษาที่พ้นสถานภาพ
ของคณะที่ i ในปี t (คน)

Y_{it} = รายได้เฉลี่ยต่อปีต่อคนของนัก
ศึกษาที่ควรจะได้รับหากนักศึกษาที่
พ้นสถานภาพไปรับจ้างทำงานโดย
สมมติให้ทำงานเดือนละ 22 วัน
ตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของ
จังหวัดเชียงใหม่ (บาท/คน/ปี)

4. ความสูญเสียรวมทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับนัก
ศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ต้องพ้นสถานภาพใน
แต่ละปี สามารถหาได้จาก

$$TL_t = B_t + E_t + OC_t \dots\dots\dots(6)$$

โดยที่

TL_t = ความสูญเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นเนื่อง
จากนักศึกษาต้องพ้นสถานภาพใน
ปีที่ t (บาท/ปี)

B_t = ความสูญเสียที่อยู่ในรูปงบดำเนินการ
และงบลงทุนของ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่สำหรับนัก
ศึกษาที่พ้นสถานภาพ ในปี t
(บาท/ปี)

E_t = ค่าใช้จ่ายทั้งหมดต่อปีของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่พ้นสถาน
ภาพในปี t (บาท/ปี)

OC_t = ค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นทั้งหมด
สำหรับนักศึกษาที่ต้องพ้นสถาน
ภาพในปี t (บาท/ปี)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาความสูญเสียที่เกิดขึ้นเนื่องจากการที่นักศึกษาพ้นสถานภาพในแต่ละปีตั้งแต่ปีการศึกษา 2536 ถึง 2539 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในที่นี้จะแยกพิจารณาออกเป็น 4 ประการด้วยกัน กล่าวคือ ประการแรก เป็นความสูญเสียที่อยู่ในรูปค่าใช้จ่ายที่เป็นงบดำเนินการ และงบลงทุนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เนื่องมาจากนักศึกษาที่พ้นสถานภาพด้วยสาเหตุต่าง ๆ โดยแยกพิจารณาตามคณะเป็นรายปี (แสดงในตารางที่ 3) ประการที่สอง เป็นความสูญเสียที่อยู่ในรูปของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีของนักศึกษาที่ต้องจ่ายเพื่อการดำรงชีพ ค่าลงทะเบียน ค่าตำราอุปกรณ์ต่าง ๆ ของนักศึกษาที่พ้นสถานภาพที่พ้นสถานภาพด้วยสาเหตุต่าง ๆ โดยแยกพิจารณาตามคณะในแต่ละปี (แสดงในตารางที่ 5) ประการที่สาม เป็นค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นเนื่องจากนักศึกษาต้องพ้นสถานภาพด้วยสาเหตุต่าง ๆ ในแต่ละปี (แสดงในตารางที่ 6) และประการที่สี่ เป็นการแสดงถึงความสูญเสียทั้งหมด ทั้งที่อยู่ในรูปของงบดำเนินการ และงบลงทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในรูปของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เฉลี่ยต่อปีที่นักศึกษาจะต้องจ่ายในระหว่างที่เป็นนักศึกษาและที่อยู่ในรูปของค่าเสียโอกาส (opportunity cost) ที่เกิดขึ้นในแต่ละปีโดยแยกพิจารณาตามคณะต่าง ๆ (แสดงในตารางที่ 7) และค่าความสูญเสียทั้งหมดดังกล่าวนี้ยังสามารถแยกพิจารณาตามสาเหตุต่าง ๆ ที่นักศึกษาต้องพ้นสถานภาพ ซึ่งได้แก่ ความสูญเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นเนื่องจากนักศึกษาพ้นสถานภาพด้วยสาเหตุการลาออก (แสดงในตารางที่ 8) ความสูญเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นเนื่องจากนักศึกษาพ้นสถานภาพด้วยสาเหตุการขาดการติดต่อกับทางมหาวิทยาลัย (แสดงในตารางที่ 9) ความสูญเสียทั้ง

หมดที่เกิดขึ้นเนื่องจากนักศึกษาพ้นสถานภาพด้วยสาเหตุที่ผลการศึกษาค่ากว่าเกณฑ์ที่กำหนด (แสดงในตารางที่ 10) ความสูญเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นเนื่องจากนักศึกษาพ้นสถานภาพด้วยสาเหตุอื่น ๆ เช่น การตาย และการขึ้นทะเบียนเป็น 2 เท่าของหลักสูตรยังไม่สำเร็จ (แสดงในตารางที่ 11)

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าจำนวนนักศึกษาทั้งหมดที่พ้นสถานภาพในแต่ละปีมีจำนวนไม่น้อยเลย หากพิจารณาเป็นรายปีแล้วจะพบว่าในปีการศึกษา 2537 มีจำนวนนักศึกษาที่พ้นสถานภาพมากที่สุดถึง 638 คน รองลงมาคือปีการศึกษา 2539 มีจำนวนถึง 606 คน แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างคณะจะพบว่าในปีการศึกษา 2536 คณะวิทยาศาสตร์มีจำนวนนักศึกษาที่พ้นสถานภาพมากที่สุดถึง 75 คน รองลงมาคือคณะเกษตรศาสตร์มีจำนวนถึง 70 คน และอันดับที่สาม คือคณะวิศวกรรมศาสตร์มีจำนวน 66 คน ในปีการศึกษา 2537 จำนวนนักศึกษาที่พ้นสถานภาพมากที่สุดยังคงเป็นคณะวิทยาศาสตร์ มีจำนวนสูงถึง 141 คน ซึ่งมากกว่าปีการศึกษา 2536 เกือบ 2 เท่า รองลงมาคือ คณะเกษตรศาสตร์ มีจำนวนสูงถึง 122 คน ซึ่งมากกว่าปีการศึกษา 2536 เกือบ 2 เท่าเช่นกัน ในปีการศึกษา 2538 คณะที่มีนักศึกษาพ้นสถานภาพมากที่สุดได้เปลี่ยนมาเป็นคณะเกษตรศาสตร์ มีจำนวนสูงถึง 141 คน รองลงมาคือคณะวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 91 คน ซึ่งลดลงกว่าปีการศึกษา 2537 ส่วนในปีการศึกษา 2539 คณะที่มีนักศึกษาพ้นสถานภาพมากที่สุดยังคงเป็นคณะเกษตรศาสตร์เช่นเดิม มีจำนวนสูงถึง 125 คน ซึ่งลดลงกว่าปีก่อนหน้าเล็กน้อย รองลงมาคือคณะวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 97 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเล็กน้อย

ตารางที่ 2 เป็นการแสดงค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อปี ที่อยู่ในรูปของงบดำเนินการ และงบลงทุนของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้อมูลที่ใช้เป็นฐานการคำนวณ คือข้อมูลค่าใช้จ่ายปีการศึกษา 2537 จากรายงานการวิจัย เรื่องการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหลักสูตรสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในปีงบประมาณ 2535 - 2537 ส่วนข้อมูลค่าใช้จ่ายในปีการศึกษา 2536 , 2538 และ 2539 ได้จากการปรับค่าด้วยอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยต่อปี ถ้าพิจารณาเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายต่อหัวต่อปีระหว่างคณะในปีการศึกษา 2539 จะเห็นได้ว่าคณะแพทยศาสตร์มีค่าใช้จ่ายสูงที่สุดถึง 4.15 แสนบาท/หัว/ปี รองลงมาคือคณะทันตแพทยศาสตร์มีค่าใช้จ่ายถึง 3.3 แสนบาท/หัว/ปี และอันดับที่สามได้แก่คณะเภสัชศาสตร์ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเท่ากับ 2.92 แสนบาท/หัว/ปี

ตารางที่ 3 เป็นการแสดงความสูญเสียของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ต้องสูญเสียให้กับนักศึกษาที่พ้นสถานภาพในแต่ละปี ซึ่งความสูญเสียดังกล่าวอยู่ในรูปของงบดำเนินการ และงบลงทุน จากตัวเลขดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีกล่าวคือ ในปีการศึกษา 2536 มูลค่าความสูญเสียเท่ากับ 91.10 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 136.07 ล้านบาทในปีการศึกษา 2537 และเพิ่มขึ้นเป็น 148.01 ล้านบาทในปีการศึกษา 2539 แต่ถ้าพิจารณาแยกตามคณะเป็นรายปีจะเห็นได้ว่า คณะเกษตรศาสตร์มีมูลค่าความสูญเสียสูงที่สุดถึง 16.22 ล้านบาท รองลงมาคือคณะวิศวกรรมศาสตร์มีมูลค่าความสูญเสียเท่ากับ 14.03 ล้านบาท และอันดับสามคือคณะวิทยาศาสตร์มีมูลค่าความสูญเสียเท่ากับ 13.81 ล้านบาท และในปีการศึกษา 2539 คณะเกษตรศาสตร์ยังคงมีมูลค่าความสูญเสียสูงที่สุดถึง 34.16 ล้านบาท ซึ่งมากกว่าปีการศึกษา 2536 ประมาณ 2 เท่าเศษ คณะที่มีความสูญเสียรองลงมาคือคณะ

วิทยาศาสตร์มีมูลค่าเท่ากับ 21.07 ล้านบาท และคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้เปลี่ยนจากอันดับสอง เมื่อปีการศึกษา 2536 มาเป็นอันดับสาม ในปีการศึกษา 2539 ซึ่งมีมูลค่าความสูญเสียเท่ากับ 18.30 ล้านบาท

ตารางที่ 4 เป็นประมาณการค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวต่อปีของนักศึกษาที่จะต้องใช้จ่ายในระหว่างการศึกษาซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายตามอัตรา โดยแยกพิจารณาตามคณะต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าคณะแพทยศาสตร์มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักศึกษาสูงสุดเท่ากับ 28,147 บาท/คน/ปี รองลงมาคือคณะทันตแพทยศาสตร์ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 27,773 บาท/คน/ปี และอันดับที่สามคือ คณะเภสัชศาสตร์มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 27,678 บาท/คน/ปี

ตารางที่ 5 เป็นการแสดงค่าใช้จ่ายต่อปีของนักศึกษาที่พ้นสถานภาพทั้งหมดในแต่ละปี ซึ่งตัวเลขดังกล่าวได้มาจากตารางที่ 4 คูณกับจำนวนนักศึกษาที่พ้นสถานภาพในแต่ละปี แยกตามคณะต่างๆ และค่าใช้จ่ายนี้มีบางส่วนที่ปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยของแต่ละปีซึ่งได้แก่ ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่าอาหาร และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด จากตัวเลขดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในแต่ละปี กล่าวคือ ในปีการศึกษา 2536 นักศึกษาที่พ้นสถานภาพมีค่าใช้จ่ายทั้งหมดเท่ากับ 12.71 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 17.79 ล้านบาทในปีการศึกษา 2537 และเพิ่มเป็น 18.8 ล้านบาทในปีการศึกษา 2539 แต่เมื่อแยกพิจารณาตามคณะเป็นรายปี จะเห็นได้ว่า ในปีการศึกษา 2536 คณะวิทยาศาสตร์มีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นของนักศึกษาที่พ้นสถานภาพมากที่สุดถึง 2.07 ล้านบาท รองลงมาคือคณะเกษตรศาสตร์มีค่าเท่ากับ 1.92 ล้านบาท และอันดับที่สามเป็นของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 1.81 ล้านบาท ส่วนในปีการศึกษา 2539 คณะที่มีค่าใช้จ่ายในส่วนที่เป็นของนักศึกษาที่พ้นสถานภาพมากที่สุดคือคณะ

เกษตรศาสตร์มีค่าเท่ากับ 3.92 ล้านบาท รองลงมา คือคณะวิทยาศาสตร์มีค่าเท่ากับ 3.05 ล้านบาท และอันดับที่สามเป็นของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีค่าเท่ากับ 2.29 ล้านบาท

ตารางที่ 6 แสดงถึงต้นทุนค่าเสียโอกาส (opportunity cost) สำหรับนักศึกษาที่ต้องพินสภาพ โดยคำนวณจากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำใน จังหวัดเชียงใหม่ คูณด้วยจำนวนวันทำงานในหนึ่ง เดือน (สมมติให้ 1 เดือนทำงาน 22 วัน) คูณด้วย 12 เดือน ตัวเลขที่ได้คือค่าเสียโอกาสต่อปีของนักศึกษาที่พินสภาพควรจะได้รับถ้าเขาเลือกที่จะรับจ้าง จากตัวเลขดังกล่าวหากพิจารณาในภาพรวม แต่ละปี จะเห็นได้ว่าในปีการศึกษา 2536 ค่าเสียโอกาสทั้งหมดเท่ากับ 17.25 ล้านบาท/ปี และเพิ่มขึ้นเป็น 21.91 ล้านบาท ในปี 2539 ถ้าพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างคณะในแต่ละปี จะเห็นได้ว่าในปีการศึกษา 2536 คณะที่มีค่าเสียโอกาสสูงสุดคือ คณะวิทยาศาสตร์ มีค่าเสียโอกาสเท่ากับ 2.71 ล้านบาท/ปี รองลงมาคือคณะเกษตรศาสตร์มีค่าเท่ากับ 2.53 ล้านบาท/ปี และอันดับที่สามคือคณะวิศวกรรมศาสตร์มีค่าเท่ากับ 2.38 ล้านบาท/ปี ส่วนในปี 2539 คณะที่มีค่าเสียโอกาสสูงสุดคือคณะเกษตรศาสตร์ เช่นเดิมมีค่าสูงถึง 4.52 ล้านบาท/ปี รองลงมาคือคณะวิทยาศาสตร์มีค่าเท่ากับ 3.50 ล้านบาท/ปี และอันดับสามเป็นของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีค่าเสียโอกาสเท่ากับ 2.64 ล้านบาท/ปี

ตารางที่ 7 เป็นการแสดงความสูญเสียทั้งหมดที่อยู่ในรูปของงบดำเนินการ งบการลงทุน ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องจ่าย และค่าเสียโอกาสเนื่อง จากนักศึกษาต้องพินสภาพในแต่ละปี จากตัวเลขดังกล่าวจะเห็นได้ว่าในปี 2536 ความสูญเสียทั้งหมดเท่ากับ 126.07 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 176.94 ล้านบาท ในปี 2537 ค่าความสูญเสียทั้งหมดในปี 2538

มีค่าเท่ากับ 176.05 ล้านบาท ซึ่งใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า และในปี 2539 ค่าความสูญเสียทั้งหมดเพิ่มสูงขึ้นเป็น 188.54 ล้านบาท เมื่อพิจารณาเป็นรายคณะ จะเห็นได้ว่าในปีการศึกษา 2536 คณะที่มีความสูญเสียมากที่สุดคือ คณะเกษตรศาสตร์ คิดเป็นมูลค่าถึง 20.68 ล้านบาท รองลงมาคือคณะวิทยาศาสตร์ มีความสูญเสียถึง 18.59 ล้านบาท และอันดับที่สามก็คือคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีค่าความสูญเสียเท่ากับ 18.24 ล้านบาท ส่วนในปีการศึกษา 2539 คณะที่มีค่าความสูญเสียมากที่สุดยังคงเป็นคณะเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีค่าสูงถึง 42.61 ล้านบาท รองลงมาก็ยังเป็นคณะวิทยาศาสตร์ มีค่าความสูญเสียเท่ากับ 27.63 ล้านบาท และอันดับที่สามคือคณะวิศวกรรมศาสตร์ มีค่าความสูญเสียเท่ากับ 23.24 ล้านบาท

ตารางที่ 8 - 11 เป็นการแสดงความสูญเสียทั้งหมดที่อยู่ในรูปของงบดำเนินการ งบการลงทุน ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องจ่าย และค่าเสียโอกาสของนักศึกษาที่พินสภาพ ด้วยสาเหตุต่าง ๆ กล่าวคือ การพินสภาพด้วยการลาออก การพินสภาพด้วยการขาดการติดต่อกับทางมหาวิทยาลัย การพินสภาพด้วยผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และการพินสภาพด้วยสาเหตุอื่น ๆ เช่น การตาย และการขึ้นทะเบียนเป็น 2 เท่าของหลักสูตรยังไม่สำเร็จ หากพิจารณาในแต่ละปีจะเห็นได้ว่าในปีการศึกษา 2536 ความสูญเสียด้วยสาเหตุผลการศึกษามีค่าสูงถึง 47.76 ล้านบาท รองลงมาคือความสูญเสียด้วยสาเหตุการลาออกมีมูลค่าเท่ากับ 47.65 ล้านบาท ส่วนการพินสภาพด้วยสาเหตุการขาดการติดต่อกับทางมหาวิทยาลัยมีมูลค่าความสูญเสียเท่ากับ 29.14 ล้านบาท และความสูญเสียด้วยสาเหตุอื่น ๆ มีมูลค่าน้อยที่สุดเพียง 1.51 ล้านบาท ส่วนในปีการศึกษา 2539 ความสูญเสียที่มีมูลค่าสูงที่สุดก็ยังคงมาจากสาเหตุผลการเรียนเช่นเดิม

ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 87.77 ล้านบาท ซึ่งมีค่าเพิ่มขึ้นเกือบเป็น 2 เท่าของความสูญเสียในปี 2536 รองลงมาเป็นความสูญเสียด้วยสาเหตุการลาออกมีมูลค่าถึง 65.88 ล้านบาท การฟื้นฟูสภาพด้วยการขาดการติดต่อกับทางมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2536 เป็น 33.21 ล้านบาท และความสูญเสียด้วยสาเหตุอื่น ๆ มีค่าต่ำที่สุดประมาณ 1.67 ล้านบาท ซึ่งใกล้เคียงกับปีการศึกษา 2536

สรุป

การศึกษาความสูญเสียจากการลงทุนทางด้านการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำหรับนักศึกษาที่ฟื้นฟูสภาพด้วยสาเหตุต่าง ๆ ระหว่างปีการศึกษา 2536 - 2539 จะเห็นได้ว่าในแต่ละปีค่าความสูญเสียดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ กล่าวคือ ในปีการศึกษา 2536 มีมูลค่าทั้งหมดเท่ากับ 126.08 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 176.94 ล้านบาท ในปีการศึกษา 2537 และเพิ่มขึ้นเป็น 188.54 ล้านบาท ในปีการศึกษา 2539 เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการฟื้นฟูสภาพของนักศึกษาจะยังเห็นได้ชัดว่าค่าความสูญเสียโดยส่วนใหญ่ของการฟื้นฟูสภาพมีสาเหตุเนื่องมาจากผลการศึกษาของนักศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งในแต่ละปีมีมูลค่าความเสียหายสูงถึง 47.76 ล้านบาท ในปีการศึกษา 2536 และเพิ่มขึ้นเป็น 87.77 ล้านบาท ในปีการศึกษา 2539 สาเหตุรองลงมาของการฟื้นฟูสภาพก็คือการลาออกของนักศึกษาซึ่งมีมูลค่าความเสียหายไม่น้อยเลยคิดเป็นมูลค่าถึง 47.65 ล้านบาท ในปีการ

ศึกษา 2536 และเพิ่มขึ้นเป็น 65.88 ล้านบาท ในปีการศึกษา 2539

ตัวเลขความสูญเสียจำนวนมหาศาลดังกล่าวเป็นการสูญเสียการลงทุนทางด้านการศึกษาหรือเป็นการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ที่ไม่คุ้มค่า ดังนั้นผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายควรจะตระหนักถึงความสูญเสียจำนวนมหาศาลที่ต้องสูญเสียไปในแต่ละปี ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟื้นฟูสภาพเนื่องมาจากผลการศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์กำหนดซึ่งมีมูลค่าความเสียหายสูงกว่าการฟื้นฟูสภาพด้วยสาเหตุอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

1. ควรมีการศึกษากันอย่างจริงจังถึงสาเหตุที่แท้จริงที่ทำให้นักศึกษาต้องฟื้นฟูสภาพไปในแต่ละปี
2. หลังจากทราบถึงปัญหาแล้วควรจะมีการกำหนดนโยบายหรือแผนการแก้ไขปัญหอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจนให้สามารถนำไปแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจัง
3. ควรให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อที่ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะได้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นในเวลาอันสั้นและไม่ควรมองว่าการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นหน้าที่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้นควรให้ความร่วมมือกันทุก ๆ ฝ่าย ปัญหาดังกล่าวจึงจะได้รับการแก้ไข

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษาที่พ้นสภาพด้วยสาเหตุต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(หน่วย : คน)

คณะที่นักศึกษาสังกัด	ปีการศึกษา			
	2536	2537	2538	2539
1. มนุษยศาสตร์	54	53	53	46
2. ศึกษาศาสตร์	54	59	56	43
3. วิศวกรรมศาสตร์	11	12	10	22
4. สังคมศาสตร์	60	46	40	49
5. วิทยาศาสตร์	75	141	91	97
6. วิศวกรรมศาสตร์	66	75	59	73
7. แพทยศาสตร์	2	4	3	7
8. เกษตรศาสตร์	70	122	141	125
9. ทันตแพทยศาสตร์	9	11	8	4
10. เกษตรศาสตร์	11	7	9	18
11. เทคนิคการแพทย์	34	40	52	51
12. พยาบาลศาสตร์	11	18	26	24
13. อุตสาหกรรมเกษตร	4	6	11	23
14. บริหารธุรกิจ	12	31	20	13
15. เศรษฐศาสตร์	4	13	18	9
16. สัตวแพทยศาสตร์	0	0	0	2
รวม	477	638	597	606

ที่มา : ฝ่ายทะเบียนการศึกษา สำนักทะเบียนและประเมินผล

ตารางที่ 2 แสดงค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/หัว/ปี ที่เป็นงบดำเนินการและงบลงทุนของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(หน่วย : บาท/หัว/ปี)

คณะที่นักศึกษาสังกัด	ปีการศึกษา			
	2536	2537	2538	2539
1. มนุษยศาสตร์	165,603.09	174,319.04	184,429.54	195,310.89
2. ศึกษาศาสตร์	181,359.87	190,905.13	201,977.63	213,894.31
3. วิศวกรรมศาสตร์	199,427.17	209,923.34	222,098.89	235,202.73
4. สังคมศาสตร์	182,149.47	191,736.28	202,856.98	214,825.55
5. วิทยาศาสตร์	184,180.78	193,874.51	205,119.23	217,221.27
6. วิศวกรรมศาสตร์	212,656.02	223,848.44	236,831.65	250,804.72
7. แพทยศาสตร์	352,518.21	371,071.80	392,593.96	415,757.01
8. เกษตรศาสตร์	231,751.17	243,948.60	258,097.62	273,325.38
9. ทันตแพทยศาสตร์	282,561.31	297,432.96	314,684.07	333,250.43
10. เภสัชศาสตร์	247,980.85	261,032.47	276,172.35	292,466.52
11. เทคนิคการแพทย์	241,966.22	254,701.28	269,473.95	285,372.92
12. พยาบาลศาสตร์	216,207.79	227,587.15	240,787.20	254,993.65
13. อุตสาหกรรมเกษตร	190,096.70	200,101.79	211,707.69	224,198.45
14. บริหารธุรกิจ	169,514.08	178,435.87	188,785.15	199,923.47
15. เศรษฐศาสตร์	200,976.34	211,554.04	223,824.17	237,029.80
16. สัตวแพทยศาสตร์	219,260.83	230,800.87	244,187.32	258,594.37
เฉลี่ย	217,388.12	228,829.60	242,101.71	256,385.72

- ที่มา : 1. ข้อมูลปี 2537 จากรายงานการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อนักศึกษาและค่าใช้จ่ายต่อหลักสูตรสาขาวิชา ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีงบประมาณ 2535-2537
2. ข้อมูลปี 2536 , 2538 และ 2539 ได้จากการปรับค่าด้วยอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยต่อปี 3.3 % , 5.0 % , 5.8 % และ 5.9 % ในปี 2536, 2537, 2538 และ 2539 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงความสูญเสียของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เนื่องจากนักศึกษาพ้นสถานภาพในแต่ละปี

(หน่วย : บาท/ปี)

คณะที่นักศึกษาสังกัด	ปีการศึกษา			
	2536	2537	2538	2539
1. มนุษยศาสตร์	8,942,566.75	9,238,909.12	9,774,765.85	8,984,300.82
2. ศึกษาศาสตร์	9,793,433.17	11,263,402.67	1,310,747.14	9,197,455.23
3. วิศวกรรมศาสตร์	2,193,698.90	2,519,080.08	2,220,988.94	5,174,460.03
4. สังคมศาสตร์	10,928,967.96	8,819,868.88	8,114,279.37	10,526,451.77
5. วิทยาศาสตร์	13,813,558.84	27,336,305.91	18,665,850.07	21,070,462.83
6. วิศวกรรมศาสตร์	14,035,297.19	16,788,633.00	13,973,067.32	18,308,744.33
7. แพทยศาสตร์	705,036.42	1,484,287.20	1,177,781.89	2,910,299.06
8. เกษตรศาสตร์	16,222,581.90	29,761,729.20	36,391,764.25	34,165,672.29
9. ทันตแพทยศาสตร์	2,543,051.81	3,271,762.56	2,517,472.57	1,333,001.73
10. เภสัชศาสตร์	2,727,789.31	1,827,227.29	2,485,551.18	5,264,397.40
11. เทคนิคการแพทย์	8,226,851.34	10,188,051.20	14,012,645.62	14,554,018.79
12. พยาบาลศาสตร์	2,378,285.72	4,096,568.70	6,260,467.32	6,119,847.59
13. อุตสาหกรรมเกษตร	760,386.80	1,200,610.74	2,328,784.63	5,156,564.30
14. บริหารธุรกิจ	2,034,168.92	5,531,511.97	3,775,703.01	2,599,005.17
15. เศรษฐศาสตร์	803,905.35	2,750,202.52	4,028,835.14	2,133,268.21
16. สัตวแพทยศาสตร์	-	-	-	517,188.74
รวม	96,109,580.38	136,078,151.04	137,038,704.31	148,015,138.27

ที่มา : คำนวณ

ตารางที่ 4 ประมาณการค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่พ้นสถานภาพ

(หน่วย : บาท/ปี)

คณะที่นักศึกษาสังกัด	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีประเภทต่าง ๆ						
	E1	E2	E3	E4	E5	E6	รวม
1. มนุษยศาสตร์	100	1,440	1,840	1,850	18,000	2,000	25,230
2. ศึกษาศาสตร์	100	1,440	1,840	1,850	18,000	2,000	25,230
3. วิศวกรรมศิลป์	100	2,220	1,840	1,850	18,000	2,000	26,010
4. สังคมศาสตร์	100	1,440	1,840	1,850	18,000	2,000	25,230
5. วิทยาศาสตร์	100	1,815	1,840	1,850	20,000	2,000	27,605
6. วิศวกรรมศาสตร์	100	1,770	1,840	1,850	20,000	2,000	27,560
7. แพทยศาสตร์	100	2,357	1,840	1,850	20,000	2,000	28,147
8. เกษตรศาสตร์	100	1,760	1,840	1,850	20,000	2,000	27,550
9. ทันตแพทยศาสตร์	100	1,983	1,840	1,850	20,000	2,000	27,773
10. เภสัชศาสตร์	100	1,888	1,840	1,850	20,000	2,000	27,678
11. เทคนิคการแพทย์	100	1,680	1,840	1,850	20,000	2,000	27,470
12. พยาบาลศาสตร์	100	1,685	1,840	1,850	20,000	2,000	27,475
13. อุตสาหกรรมเกษตร	100	1,755	1,840	1,850	20,000	2,000	27,545
14. บริหารธุรกิจ	100	1,440	1,840	1,850	18,000	2,000	25,230
15. เภสัชศาสตร์	100	1,440	1,840	1,850	18,000	2,000	25,230
16. สัตวแพทยศาสตร์	100	1,865	1,840	1,850	20,000	2,000	27,655

ที่มา : ปรับจากประมาณการค่าใช้จ่ายของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่จัดทำโดยกองกิจการนักศึกษา

หมายเหตุ : E1 = ค่าขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาและประกันของเสียหาย

E2 = ค่าลงทะเบียน

E3 = ค่าบำรุงมหาวิทยาลัย ค่าบำรุงห้องสมุด ค่าบำรุงกิจกรรมกีฬา และค่าบำรุงสุขภาพ

E4 = ค่าปฏิบัติการ และค่าหอพักในมหาวิทยาลัย

E5 = ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าเครื่องนุ่งห่ม และค่าอาหาร

E6 = ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

ตารางที่ 5 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อปีของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่พ้นสภาพด้วยสาเหตุต่าง ๆ

(หน่วย : บาท/ปี)

คณะที่นักศึกษาสังกัด	ปีการศึกษา			
	2536	2537	2538	2539
1. มนุษยศาสตร์	1,362,420.00	1,390,190.00	1,454,744.00	1,322,907.65
2. ศึกษาศาสตร์	1,362,420.00	1,547,570.00	1,537,088.00	1,236,631.07
3. วิศวกรรมศาสตร์	298,320.00	337,440.00	293,380.00	674,274.96
4. สังคมศาสตร์	1,513,800.00	1,206,580.00	1,097,920.00	1,409,184.24
5. วิทยาศาสตร์	2,070,375.00	4,047,405.00	2,734,076.80	3,054,214.58
6. วิศวกรรมศาสตร์	1,818,960.00	2,149,500.00	1,769,988.20	2,295,247.62
7. แพทยศาสตร์	56,294.00	116,988.00	91,760.40	224,201.24
8. เกษตรศาสตร์	1,928,500.00	3,495,300.00	4,228,561.80	3,928,968.53
9. ทันตแพทยศาสตร์	249,957.00	317,603.00	241,702.40	126,618.99
10. เกษตรศาสตร์	304,458.00	201,446.00	271,060.20	568,075.47
11. เทคนิคการแพทย์	933,980.00	1,142,800.00	1,555,309.60	1,598,939.16
12. พยาบาลศาสตร์	302,225.00	514,350.00	777,784.80	752,561.96
13. อุตสาหกรรมเกษตร	110,180.00	171,870.00	329,832.80	722,815.21
14. บริหารธุรกิจ	302,760.00	813,130.00	548,960.00	373,865.21
15. เศรษฐศาสตร์	100,920.00	340,990.00	494,064.00	258,829.76
16. สัตวแพทยศาสตร์	-	-	-	63,073.50
รวม	12,715,569.00	17,793,162.00	17,426,233.00	18,610,409.12

ที่มา : คำนวณ

หมายเหตุ : ค่าใช้จ่ายที่ได้ในปี 2537, 2538 และ 2539 ปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยในแต่ละปี
ซึ่งปรับเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่าอาหาร และ
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

ตารางที่ 6 ต้นทุนค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นเนื่องจากนักศึกษาต้องพ้นสถานภาพของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ในแต่ละปี

(หน่วย : บาท/ปี)

คณะที่นักศึกษาสังกัด	ปีการศึกษา			
	2536	2537	2538	2539
1. มนุษยศาสตร์	1,953,072.00	1,916,904.00	1,916,904.00	1,663,728.00
2. ศึกษาศาสตร์	1,953,072.00	2,133,912.00	2,025,408.00	1,555,224.00
3. วิศวกรรมศิลป์	397,848.00	434,016.00	361,680.00	795,696.00
4. สังคมศาสตร์	2,170,080.00	1,663,728.00	1,446,720.00	1,772,232.00
5. วิทยาศาสตร์	2,712,600.00	5,099,688.00	3,291,288.00	3,508,296.00
6. วิศวกรรมศาสตร์	2,387,088.00	2,712,600.00	2,133,912.00	2,640,264.00
7. แพทยศาสตร์	72,336.00	144,672.00	108,504.00	253,176.00
8. เกษตรศาสตร์	2,531,760.00	4,412,496.00	5,099,688.00	4,521,000.00
9. ทันตแพทยศาสตร์	325,512.00	397,848.00	289,344.00	144,672.00
10. เภสัชศาสตร์	397,848.00	253,176.00	325,512.00	651,024.00
11. เทคนิคการแพทย์	1,229,712.00	1,446,720.00	1,880,736.00	1,844,568.00
12. พยาบาลศาสตร์	397,848.00	651,024.00	940,368.00	868,032.00
13. อุตสาหกรรมเกษตร	144,672.00	217,008.00	397,848.00	831,864.00
14. บริหารธุรกิจ	434,016.00	1,121,208.00	723,360.00	470,184.00
15. เภสัชศาสตร์	144,672.00	470,184.00	651,024.00	325,512.00
16. สัตวแพทยศาสตร์	-	-	-	72,336.00
รวม	17,252,136.00	23,075,184.00	21,592,296.00	21,917,808.00

ที่มา : คำนวณ

หมายเหตุ : 1. ค่าเสียโอกาสที่ได้คำนวณจาก 12 เดือน ใน 1 เดือนสมมุติให้ทำงานเพียง 22 วัน

2. ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำในจังหวัดเชียงใหม่เท่ากับ 137 บาท/วัน

ตารางที่ 7 ความสูญเสียที่อยู่ในรูปของงบดำเนินการ งบการลงทุน ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องจ่าย และค่าเสียโอกาสเนื่องมาจากนักศึกษาต้องพ้นสถานภาพด้วยสาเหตุต่าง ๆ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในแต่ละปี

(หน่วย : บาท/ปี)

คณะที่นักศึกษาสังกัด	ปีการศึกษา			
	2536	2537	2538	2539
1. มนุษยศาสตร์	12,258,058.75	12,546,003.12	13,146,413.85	11,970,936.47
2. ศึกษาศาสตร์	13,108,925.17	14,944,884.67	14,873,243.14	11,989,310.29
3. วิศวกรรมศาสตร์	2,889,866.90	3,290,536.08	2,876,048.94	6,644,430.99
4. สังคมศาสตร์	14,612,847.96	11,690,176.88	10,658,919.37	13,707,868.01
5. วิทยาศาสตร์	18,596,533.84	36,483,398.91	24,691,214.87	27,632,973.40
6. วิศวกรรมศาสตร์	18,241,345.19	21,650,733.00	17,876,967.52	23,244,255.95
7. แพทยศาสตร์	833,666.42	1,745,947.20	1,378,046.29	3,387,676.30
8. เกษตรศาสตร์	20,682,841.90	37,669,525.20	45,720,014.05	42,615,640.81
9. ทันตแพทยศาสตร์	3,118,520.81	3,987,213.56	3,048,518.97	1,604,292.72
10.เภสัชศาสตร์	3,430,095.31	2,281,849.29	3,082,123.38	6,483,496.87
11. เทคนิคการแพทย์	10,390,543.34	12,777,571.20	17,448,691.22	17,997,525.95
12. พยาบาลศาสตร์	3,078,358.72	5,261,942.70	7,978,620.12	7,740,441.55
13. อุตสาหกรรมเกษตร	1,015,238.80	1,589,488.74	3,056,465.43	6,711,243.51
14. บริหารธุรกิจ	2,770,944.92	7,465,849.97	5,048,023.01	3,443,054.37
15. เศรษฐศาสตร์	1,049,497.35	3,561,376.52	5,173,923.14	2,717,609.96
16. สัตวแพทยศาสตร์	-	-	-	652,598.24
รวม	126,077,285.38	176,946,497.04	176,057,233.31	188,543,355.39

ที่มา : คำนวณ

ตารางที่ 8 ความสูญเสียที่อยู่ในรูปของงบดำเนินการ งบการลงทุน ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องจ่าย และ
ค่าเสียโอกาสเนื่องมาจากนักศึกษาต้องพ้นสถานภาพด้วยการลาออกของนักศึกษามหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ในแต่ละปี

(หน่วย : บาท/ปี)

คณะที่นักศึกษาสังกัด	ปีการศึกษา			
	2536	2537	2538	2539
1. มนุษยศาสตร์	4,313,020.67	3,550,755.60	6,697,229.70	5,985,468.24
2. ศึกษาศาสตร์	3,884,125.98	3,292,940.69	5,046,278.92	2,230,569.36
3. วิศวกรรมศาสตร์	262,715.17	822,634.02	575,209.79	2,114,137.13
4. สังคมศาสตร์	7,549,971.45	2,541,342.80	2,664,729.84	3,636,781.31
5. วิทยาศาสตร์	9,918,151.38	17,077,335.66	8,411,292.98	10,825,288.55
6. วิศวกรรมศาสตร์	4,145,760.27	10,681,028.28	5,150,990.64	9,870,848.42
7. แพทยศาสตร์	833,666.42	1,309,460.40	918,697.53	1,935,815.03
8. เกษตรศาสตร์	4,727,506.72	9,571,764.60	9,079,151.73	10,227,753.79
9. ทันตแพทยศาสตร์	1,732,511.56	2,174,843.76	1,143,194.61	802,146.36
10. เภสัชศาสตร์	3,118,268.46	1,955,870.82	2,397,207.07	3,601,942.71
11. เทคนิคการแพทย์	6,112,084.32	4,791,589.20	4,026,621.05	5,646,282.65
12. พยาบาลศาสตร์	559,701.59	2,630,971.35	2,454,960.04	3,547,702.38
13. อุตสาหกรรมเกษตร	0.00	264,914.79	1,111,441.97	3,793,311.55
14. บริหารธุรกิจ	230,912.08	1,926,670.96	1,514,406.90	1,059,401.34
15. เศรษฐศาสตร์	262,374.34	1,095,808.16	1,149,760.70	603,913.32
16. สัตวแพทยศาสตร์	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม	47,650,770.40	63,687,931.09	52,341,173.47	65,881,362.13

ที่มา : จำนวน

ตารางที่ 9 ความสูญเสียที่อยู่ในรูปของงบดำเนินการ งบการลงทุน ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องจ่าย และค่า เสียโอกาส เนื่องมาจากนักศึกษาต้องพ้นสถานภาพด้วยการขาดการติดต่อกับทางมหาวิทยาลัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในแต่ละปี

(หน่วย : บาท/ปี)

คณะที่นักศึกษาสังกัด	ปีการศึกษา			
	2536	2537	2538	2539
1. มนุษยศาสตร์	3,178,015.23	4,971,057.84	2,976,546.53	2,862,615.24
2. ศึกษาศาสตร์	5,340,673.22	5,825,971.99	3,718,310.79	4,461,138.71
3. วิศวกรรมศาสตร์	1,313,575.86	0.00	1,150,419.58	1,812,117.54
4. สังคมศาสตร์	3,409,664.52	2,287,208.52	1,865,310.89	2,517,771.68
5. วิทยาศาสตร์	3,719,306.77	5,174,950.20	6,783,300.79	5,127,768.26
6. วิศวกรรมศาสตร์	1,658,304.11	2,598,087.96	302,999.45	1,910,486.79
7. แพทยศาสตร์	0.00	0.00	0.00	0.00
8. เกษตรศาสตร์	5,613,914.23	4,631,499.00	7,133,619.21	5,454,802.02
9. ทันตแพทยศาสตร์	693,004.62	1,449,895.84	1,143,194.61	401,073.18
10. เภสัชศาสตร์	311,826.85	325,978.47	684,916.31	1,800,971.35
11. เทคนิคการแพทย์	1,222,416.86	1,597,196.40	4,026,621.05	3,176,033.99
12. พยาบาลศาสตร์	279,850.79	292,330.15	2,454,960.04	1,935,110.39
13. อุตสาหกรรมเกษตร	761,429.10	529,829.58	277,860.49	583,586.39
14. บริหารธุรกิจ	1,385,472.46	1,685,837.09	1,262,005.75	264,850.34
15. เศรษฐศาสตร์	262,374.34	1,369,760.20	1,149,760.70	905,869.99
16. สัตวแพทยศาสตร์	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม	29,149,828.97	32,739,603.24	34,929,826.19	33,214,195.87

ที่มา : คำนวณ

ตารางที่ 10 ความสูญเสียที่อยู่ในรูปของงบดำเนินการ งบการลงทุน ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องจ่าย และค่าเสียโอกาส เนื่องมาจากนักศึกษาต้องพ้นสภาพด้วยผลการเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในแต่ละปี

(หน่วย : บาท/ปี)

คณะที่นักศึกษาสังกัด	ปีการศึกษา			
	2536	2537	2538	2539
1. มนุษยศาสตร์	4,313,020.67	3,787,472.64	3,472,637.62	3,122,852.99
2. ศึกษาศาสตร์	3,884,125.98	5,319,365.73	6,108,653.43	5,018,781.05
3. วิศวกรรมศาสตร์	1,313,575.86	2,467,902.06	1,150,419.58	2,416,156.72
4. สังคมศาสตร์	3,653,211.99	6,607,491.28	6,128,878.64	7,553,315.03
5. วิทยาศาสตร์	4,959,075.69	14,231,113.05	9,225,289.07	11,679,916.59
6. วิศวกรรมศาสตร์	11,608,128.76	8,371,616.76	12,119,977.98	11,144,506.28
7. แพทยศาสตร์	0.00	436,486.80	0.00	967,907.51
8. เกษตรศาสตร์	10,341,420.95	23,466,261.60	29,507,243.11	26,933,084.99
9. ทันตแพทยศาสตร์	693,004.62	362,473.96	762,129.74	401,073.18
10. เกษตรศาสตร์	0.00	0.00	0.00	1,080,582.81
11. เทคนิคการแพทย์	3,056,042.16	6,388,785.60	9,059,897.36	9,175,209.31
12. พยาบาลศาสตร์	2,238,806.34	2,338,641.20	2,761,830.04	2,257,628.79
13. อุตสาหกรรมเกษตร	253,809.70	794,744.37	1,667,162.96	2,042,552.37
14. บริหารธุรกิจ	923,648.31	3,371,674.18	2,271,610.35	2,118,802.69
15. เศรษฐศาสตร์	524,748.68	1,095,808.16	2,586,961.57	1,207,826.65
16. สัตวแพทยศาสตร์	0.00	0.00	0.00	652,598.24
รวม	47,762,619.71	79,039,837.39	86,822,691.46	87,772,795.20

ที่มา : คำนวณ

ตารางที่ 11 ความสูญเสียที่อยู่ในรูปของงบดำเนินการ งบการลงทุน ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องจ่าย และค่าเสียโอกาสเนื่องมาจากนักศึกษาต้องพินิจสถานภาพด้วยสาเหตุอื่น ๆ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในแต่ละปี

(หน่วย : บาท/ปี)

คณะที่นักศึกษาสังกัด	ปีการศึกษา			
	2536	2537	2538	2539
1. มนุษยศาสตร์	454,002.18	236,717.04	0.00	0.00
2. ศึกษาศาสตร์	0.00	506,606.26	0.00	278,821.17
3. วิศวกรรมศาสตร์	0.00	0.00	0.00	302,019.59
4. สังคมศาสตร์	0.00	254,134.28	0.00	0.00
5. วิทยาศาสตร์	0.00	0.00	271,332.03	0.00
6. วิศวกรรมศาสตร์	829,152.05	0.00	302,999.45	318,414.47
7. แพทยศาสตร์	0.00	0.00	459,348.76	483,953.76
8. เกษตรศาสตร์	0.00	0.00	0.00	0.00
9. ทันตแพทยศาสตร์	0.00	0.00	0.00	0.00
10. เภสัชศาสตร์	0.00	0.00	0.00	0.00
11. เทคนิคการแพทย์	0.00	0.00	335,551.75	0.00
12. พยาบาลศาสตร์	0.00	0.00	306,870.00	0.00
13. อุตสาหกรรมเกษตร	0.00	0.00	0.00	291,793.20
14. บริหารธุรกิจ	230,912.08	481,667.74	0.00	0.00
15. เศรษฐศาสตร์	0.00	0.00	287,440.17	0.00
16. สัตวแพทยศาสตร์	0.00	0.00	0.00	0.00
รวม	1,514,066.31	1,479,125.32	1,963,542.18	1,675,002.18

ที่มา : คำนวณ